

Spesialistkurs i klinisk suicidologi

Fra selvmordsrisikovurdering til behandling av kronisk suicidalitet

Læringsmål: Deltagerne vil få oppdatert kunnskap i klinisk suicidologi. I tillegg til å bidra til kunnskapsbaserte selvmordsrisikovurderinger legger kurset vekt på hvordan engasjere og motivere pasienter med suicidal atferd i en endringsorientert behandling og intervensjoner på individ og systemnivå rettet mot å forebygge selvmord i psykisk helsevern. Kurset formidler velutprøvd kunnskap og intervensjoner for å gjøre deltagerne rustet til å behandle en utfordrende pasientgruppe innen psykisk helsevern.

Målgruppe: Leger i spesialisering innen psykiatri og barne- og ungdomspsykiatri, samt overleger i disse fagfelt. Psykologer i spesialisering og spesialister i klinisk psykologi. Kurset er godkjent som valgfritt kurs og etterutdanningskurs til spesialitetene i psykiatri, barnepsykiatri og godkjent som fritt spesialkurs og vedlikeholdsaktivitet i Norsk Psykologforening.

Arrangør: Nasjonalt senter for selvmordsforskning og –forebygging, Institutt for klinisk medisin, Universitetet i Oslo

Kursleder: Erlend Mork

Tid og sted: 19. - 21. oktober, 2010, Radisson Blue Plaza Hotel, Oslo. 3-dagers kurs. Start 19. oktober kl. 1000 (Registrering fra 0930).

UiO • **Institutt for klinisk medisin**
Det medisinske fakultet

NSSF nasjonalt senter for
selvmordsforskning
og -forebygging

Fra programmet:

- Vurdering av selvmordsfare, indikasjoner for innleggelse.
- Sikkerhetsplanlegging, innhold og tilnærmingmåter.
- Selvmord i psykisk helsevern i Norge: Hvor går det galt og hva kan vi lære av det?
- Støttetiltak overfor etterlatte (pårørende og terapeuter) ved selvmord.
- Gjennomgang av evidensgrunnlaget for medikamentell behandling av sentrale pasientgrupper samt drøfting av praksis.
- Utfordringer ved overgang mellom døgnbehandling og poliklinisk behandling.
- Psykoterapeutiske tilnærminger til pasienter med kronisk suicidalitet.
- Holdninger til pasienter, intervjueteknikk, spesifikke intervensjoner, hvordan engasjere pasienten i behandlingen.
- Etablering av behandlingskontrakt/samarbeid
- Hvordan takle dysfunksjonell atferd i konsultasjonen?

Det legges opp til egenaktivitet, rollespill, arbeid i grupper gjennom bl.a. drøfting av kasus og konkret arbeid med ferdigheter gjennom trening på spesifikke intervensjoner.

Om kursholderne

Lars Mehlum

er psykiater og professor i suicidologi ved UiO, leder av Nasjonalt senter for selvmordsforskning og forebygging og har arbeidet i en årrekke i klinisk psykiatri. Han har stått sentralt i utviklingen av den nasjonale strategien for selvmordsforebygging i Norge siden starten i 1993. Involvert som rådgiver i nasjonale strategier for selvmordsforebygging i en rekke land. Redaktør for Suicidologi samt medredaktør av Suicide & Life-Threatening Behaviour og Archives of Suicide Research. Leder flere kliniske forskningsprosjekter, herunder en randomisert kontrollert undersøkelse av dialektisk atferdsterapi for selvskadende og suicidale ungdommer. Publisert en rekke forskningsarbeider, fagbøker og artikler innen selvmordsforebygging og klinisk suicidologi. Han leder utdanningsprogrammet i dialektisk atferdsterapi i Norge, masterprogrammet i selvmordsforebyggende arbeid samt utviklingen av flere klinikerrettede utdanningstiltak.

Fredrik A. Walby

er sjefpsykolog ved Psykiatrisk avdeling, Diakonhjemmet sykehus og forsker ved Nasjonalt senter for selvmordsforskning og forebygging. I tillegg til omfattende undervisningsvirksomhet innen klinisk suicidologi har han vært sentral i arbeidet med utarbeidelse og implementering av kliniske retningslinjer for selvmordsforebygging i psykisk helsevern og har publisert en rekke forskningsarbeider innen klinisk suicidologi, bl.a. om selvmord blant psykiatriske pasienter i Oslo. Walby er også teamleder for et DBT-team.

Ewa Ness

er psykiater, fagsjef ved Klinikk psykisk helse og – avhengighet, Oslo Universitetssykehus, leder for Psykiatrisk Legevakt, Oslo og seniorrådgiver ved Nasjonalt senter for selvmordsforskning og forebygging. Hun har ledet arbeidet med å utarbeide de nasjonale retningslinjene for selvmordsforebygging i regi av Sosial- og helsedirektoratet. Hun har vært sentral i implementering av kliniske retningslinjer for selvmordsforebygging i psykisk helsevern og har en omfattende kursvirksomhet innen klinisk selvmordsforebygging.

Erlend Mork

er psykolog og stipendiat ved Oslo Universitetssykehus og Nasjonalt senter for selvmordsforskning og forebygging. Han forsker på selvmordsatferd blant pasienter med schizofreni og bipolar lidelse og underviser og arbeider klinisk med dialektisk atferdsterapi.

Anita J. Tørmoen

er cand.paed. og stipendiat ved Nasjonalt senter for selvmordsforskning og – forebygging. Hun forsker på ungdom og villet egenskade inkludert en randomisert kontrollert studie av dialektisk atferdsterapi for multiproblemunngdom med repetert villet egenskade/suicidalitet. Hun underviser og arbeider klinisk med dialektisk atferdsterapi.

Mer informasjon om Nasjonalt senter for selvmordsforskning og –forebygging samt kursholderne på www.selvmond.no.

PROGRAM

Dag 1. Tirsdag 19.10.10 Selvmordsrisikovurdering

- 09.30 – 10.00 Kaffe, registrering
10.00 – 10.15 Introduksjon og velkommen ved Erlend Mork
10.15 – 10.45 Selvmordsrisikovurdering v/Fredrik Walby
Vurdering av selvmordsfare, indikasjoner og kontraindikasjoner for innleggelse
10.45 – 11.00 Pause
11.00 – 12.00 Selvmordsrisikovurdering v/Fredrik Walby forts.
Akutt eller kronisk suicidalitet – forskjellige tilnærminger
Utfordringer ved overgang mellom døgnbehandling og poliklinisk behandling.
12.00 – 13.00 Lunsj
13.00 – 13.45 Hvordan lage en sikkerhetsplan? v/Lars Mehlum
13.45 – 14.00 Pause
14.00 – 15.00 Hvordan implementere kliniske retningslinjer for selvmordsforebygging i praksis v/Ewa Ness
15.00 – 15.15 Pause
15.15 – 16.00 Selvmord i psykisk helsevern v/Ewa Ness
Hvor går det galt og hva kan vi lære av det?

Dag 2: Onsdag 20.10.10 Behandling av pasienter med kronisk suicidalitet.

- 09.00 – 10.00 Støttetiltak overfor etterlatte (pårørende og terapeuter) ved selvmord
Selvmordsgjennomgang v/Lars Mehlum
10.00 – 10.15 Pause
10.15 – 11.00 Kronisk suicidalitet – hva vet vi om fenomenet, om årsaker og risikofaktorer. v/Lars Mehlum
11.00 – 11.15 Pause
11.15 – 12.00 Kronisk suicidalitet og medikamentell behandling. v/Lars Mehlum
12.00 – 13.00 Lunsj
13.00 – 14.00 Fellestrekk ved behandlinger som har vist effekt ved behandling av kronisk suicidalitet
v/Erlend Mork
14.00 – 14.15 Pause
14.15 – 15.00 Balansering av valideringsstrategier med endringsfokusede strategier v/Erlend Mork
15.00 – 15.15 Pause
15.15 – 16.00 Balansering forts. v/Erlend Mork

Dag 3: Torsdag 21.10.10 Behandling av pasienter med kronisk suicidalitet.

- 09.00 – 10.00 Hvordan takle dysfunksjonell atferd i konsultasjonen. v/Fredrik Walby
10.00 – 10.15 Pause
10.15 – 11.00 Hvordan takle ... forts. v/Fredrik Walby
11.00 – 11.15 Pause
11.15 – 12.00 Suicidal atferd forstått som svikt i problemløsningsferdigheter. Måltrettet ferdighetstrening innen pasientens problemområder. Krisemestring, identitetsforvirring, affektregulering og interpersonlige ferdigheter. v/Anita J. Tørmoen
12.00 – 13.00 Lunsj
13.00 – 14.00 Suicidal atferd forstått som svikt i problemløsningsferdigheter forts. v/Anita J. Tørmoen
14.00 – 14.15 Pause
14.15 – 15.00 Plenumsdrøfting og oppsummering. Kursevaluering.

Det kan bli små justeringer i programmet